

ПРО РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВОЇ, НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НМАПО ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА У 2019 РОЦІ

Ю. В. Вороненко, Н. О. Савичук

Нормативно-правовою основою наукової діяльності є Закони України «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про пріоритетні напрямки розвитку науки і техніки», «Про наукову і науково-технічну експертизу», «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», постанова КМУ «Щодо Положення про організацію наукової, науково-технічної діяльності у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації», Статут академії, Концепція, програма та стратегія розвитку НМАПО імені П. Л. Шупика до 2022 року та інші нормативно-правові акти.

Наукову й науково-технічну діяльність НМАПО імені П. Л. Шупика забезпечують: єдність змісту освіти та програм наукової діяльності; безпосередня участь учасників освітнього процесу в науково-дослідних роботах, які виконують в академії; залучення до навчально-освітнього процесу провідних учених і науковців, працівників вищих навчальних закладів та інших наукових установ, організацій; організація та проведення наукових, науково-практичних, науково-методичних конференцій, конгресів, симпозіумів, семінарів; написання та захист дисертацій на здобуття наукових ступенів доктора філософії та доктора наук, інших робіт учасників освітнього процесу.

До складу наукової структури академії входять наступні структурні та функціональні підрозділи: відділ аспірантури та клінічної ординатури; відділ докторантури та організації наукової діяльності, науково-дослідний центр, навчально-наукові інститути (3), факультети (5) та кафедри (81).

Наукова діяльність академії забезпечується високопрофесійними науковими та науково-педагогічними працівниками, які є основою складової наукового потенціалу. Сьогодні в академії працюють: 6 академіків НАМН України, 2 члени-кореспонденти НАН та 14 членів-кореспондентів НАМН України, 30 заслужених діячів науки і техніки України, 39 лауреатів Державної премії України в галузі науки і техніки та освіти, 77 заслужених лікарів України, 15 заслужених працівників освіти, охорони здоров'я, фармації України, 3 заслужені раціоналізатори та винахідники України. Загальна кількість працівників академії складає 1432 особи, у тому числі: 738 науково-педагогічних працівників, серед яких 210 докторів наук, 380 кандидатів наук, з них 165 — професорів та 239 — доцентів.

Оновлення та якісне поліпшення складу науково-педагогічних і наукових працівників — найголовніші чинники успішного виконання науково-дослідних тем.

У 2019 році виконувалося 116 науково-дослідних робіт, у тому числі 8 тем за пріоритетними напрямками, що мали цільове бюджетне фінансування, 76 — ініціативно-пошукових, 32 — позабюджетних робіт.

Високий рівень сформованості наукового потенціалу забезпечив у звітному році успішне виконання 8 тем за бюджетною програмою КПКВК

2301020 «Прикладні наукові та науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням, фінансова підтримка підготовки наукових кадрів у сфері охорони здоров'я». Бюджетне фінансування наукових тем отримали наступні кафедри: кафедра педіатрії № 2; кафедра дитячих інфекційних хвороб та дитячої імунології; кафедра акушерства, гінекології та репродуктології; кафедра медицини катастроф та військово-медичної підготовки; кафедра медичної інформатики; кафедра неонатології разом з УДПР; 2 НДР кафедри анестезіології та інтенсивної терапії.

Виконання бюджетних НДР і обсяг їх фінансування у 2019 році.

№ п/п	Назва НДР	Керівник	Обсяг фінансування 2019 (тис. грн)
1.	«Системно-біологічні та системно-медичні закономірності розвитку та перебігу ішемічної хвороби серця» (2018–2020)	професор Мінцер О. П.	550,97
2.	«Медико-соціальний супровід, клініко-лабораторна та інструментальна характеристика хворих на ювенільний ідіопатичний артрит при диференційованій терапії із застосуванням генно-інженерних біологічних препаратів» (2018–2020)	професор Марушко Т. В.	273,65
3.	«Розробка способів фармакологічного захисту організму від різних видів тканинної гіпоксії» (2018–2020)	професор Лоскутов О. А.	450,43
4.	«Органопротекція при операціях зі штучним кровообігом у пацієнтів з ішемічною хворобою серця» (2018–2020)	професор Лоскутов О. А.	417,73
5.	«Удосконалення підходів до імунопрофілактики інфекційних хвороб у дітей з первинними та вторинними імунодефіцитами» (2018–2020)	професор Волоха А. П.	463,15
6.	«Розробка принципів галузевої і міжвідомчої взаємодії при наданні екстреної медичної допомоги населенню на територіях проведення антитерористичних операцій та надзвичайних ситуаціях з масовим ураженням людей» (2018–2020)	професор Роцін Г. Г.	273,65

№ п/п	Назва НДР	Керівник	Обсяг фінансування 2019 (тис. грн)
7.	«Зниження частоти великих акушерських синдромів при вагітності високого ризику з позицій єдиного генезу шляхом впровадження патогенетично спрямованого комплексу профілактики та лікування» (2018–2020)	чл.-кор. НАМНУ, професор Камінський В. В.	393,97
8.	«Визначення ролі коморбідних станів в процесі формування безплідного шлюбу для оптимізації заходів по збереженню репродуктивного, соматичного здоров'я жінок та їх потомства» (2017–2019)	професор Суслікова Л. В., професор Шуцько Є. С.	368,45

Згідно з наказом МОЗ України від 13.12.2019 № 2456 «Про проведення конкурсного відбору проектів наукових досліджень і розробок», академія подала в МОЗ України 8 проектів (запитів) наукових досліджень для участі в конкурсі на проведення прикладних наукових досліджень за рахунок коштів державного бюджету України. Всі проекти розглянуті на постійній комісії з наукової роботи та інноваційної діяльності і затверджені на вченій раді академії, мають рецензії експертів МОЗ за відповідними напрямками.

Водночас здійснюється моніторинг упровадження результатів НДР. За результатами досліджень учених академії щорічно виходять друком більше тисячі наукових праць, зокрема, в зарубіжних наукових журналах, що вводить результати досліджень у міжнародний науковий простір.

До вагомих наукових досягнень працівників академії відносяться розробки лікарських засобів, пристроїв, ефективних способів і методів діагностики, профілактики та лікування. У звітному періоді науковцями академії розроблено наступні *прилади та пристрої*:

- насадка для лазерного випромінювача «LIKA-surgeon» (кафедра стоматології);
- пристрій для термодеструкції тканин пухлинного утворення після кровопливу (кафедра дитячої хірургії).

Для оцінювання результативності наукової діяльності науково-педагогічних працівників академії важливе місце відводиться наукометрії — напряму досліджень, що вивчає когнітивні комунікації в науці за частотою цитувань наукових робіт та їх авторів. У міжнародній наукометричній базі Scopus представлено 217 профілів авторів — працівників академії, з них 107 — з індексом Хірша >1, 17 — з індексом Хірша >4. Опубліковано за рік 158 статей у журналах Scopus та Web of Science, за публікаціями у Scopus академія посідає 26 місце серед усіх університетів та науково-дослідних установ України. Індекс Хірша за Web of Science на кінець 2019 року для

академії досяг 16, за базою Scopus індекс становив 28, а індекс Хірша по Google Scholar досяг 95.

Матеріали науково-дослідних робіт впроваджені у 10 інформаційних листах, 25 нововведеннях. За рік академією отримано 5 патентів на винахід, 54 патенти на корисну модель, більшість з яких припадає на інноваційну діяльність — способи лікування, нові прилади та пристрої, результати досліджень в онтології медичних знань, теорії гібридної реальності тощо, подано 75 заявок на отримання патенту.

Видавнича діяльність співробітників НМАПО імені П.Л. Шупика у 2019 році.

Вид видання	2017	2018	2019
Монографії	28	34	22
Довідники	5	5	7
Словники	1	1	—
Збірники	4	6	4
Матеріали наукових форумів	4	3	—
Наукові статті:	1152	1440	1058
– в фахових журналах	879	1126	805
– міжнародні	174	128	95
– в міжнародних наукометричних базах Scopus, Web of Science	99	186	158
ВСЬОГО	1194	1489	1091

У 2019 році в НМАПО імені П.Л. Шупика працювало 11 спеціалізованих вчених рад з 3 галузей наук (медичні, біологічні та фармацевтичні науки) за 18 спеціальностями.

У звітному році у спеціалізованих вчених радах НМАПО імені П.Л. Шупика проведено захист 16 дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук та 62 дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук. Відбувся захист 2 дисертацій на здобуття ступеня доктора наук у разових спеціалізованих вчених радах, утворених в НМАПО імені П.Л. Шупика відповідно до постанови КМУ від 06.03.2019 № 167.

Протягом 2019 року впроваджувалися заходи з удосконалення роботи спеціалізованих вчених рад за наказом ректора НМАПО імені П.Л. Шупика від 13.05.2019 № 2275 «Про посилення контролю за формуванням, збереженням та передаванням на архівне зберігання атестаційних справ здобувачів наукових ступенів», службовими розпорядженнями ректора НМАПО імені П.Л. Шупика щодо виконання основних вимог Порядку попередньої експертизи і захисту дисертацій від 07.11.2019 № 3/721 та проректора з наукової роботи НМАПО імені П.Л. Шупика щодо моніторингу та консультативно-методичного супроводу роботи спеціалізованих вчених рад від 20.06.2019 № 3/455 та від 13.09.2019 № 3/580.

Відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту» та Рекомендацій МОН України щодо запобігання академічному плагіату та

його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) у 2019 році в НМАПО імені П. Л. Шупика запроваджено сучасну систему проведення належної експертизи дотримання принципів академічної доброчесності у всіх дисертаційних роботах, які виконуються в НМАПО імені П. Л. Шупика та / або подаються до спеціалізованих вчених рад академії (незалежно від установи, в якій виконувалась робота). Для автоматизованої перевірки дисертацій на наявність текстових запозичень застосовувалась антиплагіатна система Strike Plagiarism. com із формуванням звітів подібності для подальшого аналізу результатів Експертними проблемними комісіями та спеціалізованими вченими радами НМАПО імені П. Л. Шупика.

Розроблено та затверджено рішенням вченої ради від 13.11.2019 (протокол № 9) «Положення про дотримання академічної доброчесності в НМАПО імені П. Л. Шупика», в якому надана детальна інформація щодо алгоритму проходження процедури перевірки різних видів наукової продукції, в тому числі і дисертацій, на наявність порушень академічної доброчесності, визначено фахівців — членів Експертних проблемних комісій НМАПО імені П. Л. Шупика за кожною із наукових спеціальностей для більш детального вивчення матеріалів дисертації та публікацій здобувачів вищої освіти на освітньо-науковому та науковому рівнях.

Науково-дослідна робота та інноваційна діяльність молодих учених знайшла відображення у 3-х проведених науково-практичних конференціях молодих учених НМАПО імені П. Л. Шупика, 11-х засіданнях Школи молодого вченого.

Академія стала першою в Україні серед закладів вищої медичної освіти колективним членом Міжнародної кадрової академії ЮНЕСКО, є членом Європейської академії природничих наук, Європейської асоціації медичної освіти. Сьогодні НМАПО імені П. Л. Шупика має членство в близько 40 міжнародних організаціях, зокрема у Всесвітній асоціації сімейних лікарів (WONCA), Міжнародній академії освіти і науки (IASHE), Міжнародній Академії інформатизації (ІА), ORPHEUS (Організації з підготовки докторів філософії у сфері біомедицини та медичних наук). Академія активно співпрацює з Варшавським медичним університетом (Республіка Польща); медичним центром AURISMED (Республіка Польща); спілкою лікарів «Polkraine» (Республіка Польща); «Реабілітаційною лікарнею Абромішкес» (Литовська Республіка) та Центром реабілітації, фізичної і спортивної медицини лікарні Сантаріску Вільнюського університету; Ризькою східною університетською лікарнею як клінічною базою Ризького університету імені Пауля Страдіня (Латвійська Республіка); Королівським коледжем патологів (Лондон, Велика Британія), компанією BLACK & VEATCH SPECIAL PROJECTS CORP./МЕТАВІОТА (Україна; головний офіс — США). НМАПО імені П. Л. Шупика бере участь, зокрема, у проєкті Організації НАТО з підтримки та постачання (ОНПП), стратегічною метою якої є розробка та впровадження національної освітньої програми з фізичної та реабілітаційної медицини; у проєкті «Підготовка до міжнародного іспиту Pearson Test of English General» (PTE General)». Співробітники академії беруть участь у програмі ВООЗ «Епіднагляд за ротавірусною

інфекцією у дітей до 5 років»; Центрально-Східно-Європейському проєкті з первинних імунodefіцитів у дітей «J-project»; у проєкті «Чорнобильський банк тканин — координовані міжнародні дослідження радіоіндукованого тиреоїдного раку»; програмах Міжнародної організації праці (МОП), що реалізуються в Україні: «Профілактика ВІЛ/СНІДу на робочому місці»; «Профілактика ТБ на робочому місці»; «Підвищення безпеки та гігієни праці в металургійній та горнодобувній промисловості»; міжнародній грантовій програмі «АВС-курс молодого науковця: як проводити наукове дослідження в сімейній медицині».

Учені академії взяли участь у роботі 43 наукових форумів із міжнародною участю, міжнародного форуму та двох міжнародних виставок і отримали 49 міжнародних нагород й відзнак.

Показником визнання, якості проведеної освітньої, наукової та лікувальної роботи є відзнаки академії на виставках та наукових форумах. Протягом звітнього періоду академія взяла участь та отримала відзнаки:

Х Ювілейний Міжнародний медичний форум «Інновації в медицині — здоров'я нації» (17–19 квітня 2019):

- Золота медаль за визначний внесок в організацію Х Ювілейного міжнародного медичного форуму та подяка за багаторічну підтримку і співпрацю — НМАПО імені П. Л. Шупика;

- Золота медаль за визначний внесок в організацію Х Ювілейного міжнародного медичного форуму — ректор, академік НАМН України, професор Ю. В. Вороненко; проректор з наукової роботи, професор Н. О. Савичук;

- Подяка за багаторічну підтримку і співпрацю — НМАПО імені П. Л. Шупика;

- Подяка за співпрацю та всебічну підтримку — проректор з міжнародних зв'язків та науково-педагогічної роботи з іноземними громадянами, професор О. П. Гульчій; директор Інституту сімейної медицини, професор О. Г. Шекера; кафедра управління охороною здоров'я академії;

- Подяка за співпрацю — Інститут сімейної медицини НМАПО імені П. Л. Шупика;

- Подяка за співпрацю та всебічну підтримку — перший проректор, професор Ю. П. Вдовиченко; проректор з науково-педагогічної роботи, професор О. К. Толстанов; проректор з науково-педагогічної та лікувальної роботи, професор Р. О. Моїсеєнко; проректор з адміністративно-господарської роботи Ю. О. Сохань;

- Диплом організатора — Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (науково-практична конференція з міжнародною участю «Нові клініко-діагностичні рішення та сучасні аналітичні технології»);

- Диплом організатора — кафедра управління охороною здоров'я НМАПО імені П. Л. Шупика (щорічна конференція «Організація і управління охороною здоров'я 2019»);

- Диплом організатора — кафедра управління охороною здоров'я НМАПО імені П. Л. Шупика (конференція «Сучасні стратегії кадрового забезпечення»);

- Диплом організатора — кафедра клінічної лабораторної діагностики НМАПО імені П. Л. Шупика (робоча нарада опорної кафедри за фахом «Клі-

нічна біохімія» з представниками однопрофільних кафедр післядипломної освіти ВНМЗ України);

- Диплом організатора — кафедра радіології НМАПО імені П. Л. Шупика (Всеукраїнська школа ультразвукової і функціональної діагностики);

- Диплом організатора — кафедра дитячої кардіології та кардіохірургії НМАПО імені П. Л. Шупика (науково-практична конференція «Вроджені вади серця у дорослих: діагностика та лікування»);

- Диплом організатора — Національна медична академія післядипломної освіти імені П. Л. Шупика (науково-практична конференція «Актуальні питання сімейної медицини в Україні»);

- Диплом організатора — кафедра терапії НМАПО імені П. Л. Шупика (V ювілейна терапевтична школа «Сучасні підходи до діагностики, лікування та профілактики захворювань внутрішніх органів»);

- Диплом організатора — кафедра дитячої кардіології та кардіохірургії НМАПО імені П. Л. Шупика (науково-практична конференція «Вроджені вади серця у дорослих: діагностика та лікування»);

- Диплом організатора — кафедра неврології № 2 НМАПО імені П. Л. Шупика (науково-практична конференція «Сучасні підходи в діагностиці та лікуванні неврологічної патології»);

- Диплом організатора — кафедра офтальмології НМАПО імені П. Л. Шупика (науково-практична конференція «Нестероїдні протизапальні препарати в офтальмології. Тенденції останнього десятиріччя»);

- Диплом організатора — кафедра медицини невідкладних станів, кафедра медицини катастроф та військової підготовки (симпозіум «Актуальні питання екстреної медицини та медицини катастроф»);

- Диплом організатора — кафедра комбустіології та пластичної хірургії НМАПО імені П. Л. Шупика (науково-практична конференція «Комбустіологія та реконструктивно-відновна хірургія»);

- Диплом організатора — кафедра радіології НМАПО імені П. Л. Шупика (Всеукраїнська школа ультразвукової і функціональної діагностики);

- Диплом організатора — кафедра оториноларингології; кафедра дитячої оториноларингології, аудіології та фоніатрії (науково-практична конференція «Актуальні питання оториноларингології та дитячої оториноларингології»);

- Диплом організатора — кафедра гематології та трансфузіології НМАПО імені П. Л. Шупика (Заклучна зустріч зацікавлених сторін Проекту міжнародної технічної допомоги «Центр міжнародних партнерств» (HRSA/PEPFAR) в Україні Американського міжнародного альянсу охорони здоров'я та навчально-практичний семінар з міжнародною участю «Створення національної системи крові в Україні: ключові питання реформ, сталість подальшого розвитку та обмін досвідом»);

- Диплом організатора — кафедра гематології та трансфузіології НМАПО імені П. Л. Шупика (науково-практична конференція з міжнародною участю «Інфузійно-трансфузійна терапія в гематології: інфекційна безпека та шляхи розвитку служби крові в Україні»);

XI Міжнародна виставка «Інноватика в сучасній освіті» (22–24 жовтня 2019 року):

- Диплом та медаль за презентацію освітніх інновацій і активну участь у розбудові національної освіти — НМАПО імені П. Л. Шупика;
 - Гран-прі «Лідер післядипломної освіти України» — НМАПО імені П. Л. Шупика;
 - Почесне звання «Лідер інновацій в освіті» — НМАПО імені П. Л. Шупика;
 - Подяки — 8 науково-педагогічних працівників кафедри медичної інформатики (Мінцер О. П., Мохначов С. І., Сарканич О. В., Ганинець П. П., Суханова О. О., Шевцова О. М., Шевченко Я. О., Мироненко Н. В.).
- Х міжнародна виставка «Сучасні заклади освіти — 2019» (14–16 березня 2019 року):*
- Золота медаль у номінації «Розвиток професійної компетентності педагогічних працівників у системі неперервної освіти» — кафедра медичної інформатики НМАПО імені П. Л. Шупика;
- Почесні грамоти — 8 науково-педагогічних працівників кафедри (Мінцер О. П., Бабінцева Л. Ю., Мохначов С. І., Сарканич О. В., Ганинець П. П., Суханова О. О., Шевцова О. М., Шевченко Я. О.).